

Grozījumi:

08.06.1995. likums / LV, 96 (379), 22.06.1995. / Stājas spēkā 06.07.1995.
23.05.1996. likums / LV, 94 (579), 31.05.1996. / Stājas spēkā 01.06.1996.
05.02.1997. likums / LV, 52/53 (767/768), 20.02.1997. / Stājas spēkā 06.03.1997.
30.10.1997. likums / LV, 296/297 (1011/1012), 13.11.1997. / Stājas spēkā 27.11.1997.
13.11.1997. likums / LV, 306/307 (1021/1022), 25.11.1997. / Stājas spēkā 26.11.1997.
05.02.1998. likums / LV, 42/43 (1103/1104), 18.02.1998. / Stājas spēkā 04.03.1998.
16.06.1998. likums / LV, 186/187 (1247/1248), 26.06.1998. / Stājas spēkā 10.07.1998.
14.10.1998. likums / LV, 299/304 (1360/1365), 21.10.1998. / Stājas spēkā 04.11.1998.
09.12.1999. likums / LV, 444/445 (1904/1905), 29.12.1999. / Stājas spēkā 12.01.2000.
15.06.2000. likums / LV, 244/246 (2155/2157), 30.06.2000. / Stājas spēkā 14.07.2000.
21.12.2000. likums / LV, 3 (2390), 05.01.2001. / Stājas spēkā 19.01.2001.
06.06.2002. likums / LV, 94 (2669), 21.06.2002. / Stājas spēkā 05.07.2002.
05.06.2003. likums / LV, 95 (2860), 26.06.2003. / Stājas spēkā 10.07.2003.
17.02.2005. likums / LV, 36 (3194), 02.03.2005. / Stājas spēkā 18.03.2005.
17.07.2008. likums / LV, 116 (3900), 30.07.2008. / Stājas spēkā 01.07.2009.
12.12.2008. likums / LV, 200 (3984), 23.12.2008. / Stājas spēkā 01.01.2009.
16.06.2009. likums / LV, 98 (4084), 27.06.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
01.12.2009. likums / LV, 196 (4182), 15.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.
17.06.2010. likums / LV, 106 (4298), 07.07.2010. / Stājas spēkā 01.10.2010.
16.12.2010. likums / LV, 205 (4397), 29.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
15.12.2011. likums / LV, 201 (4599), 22.12.2011. / Stājas spēkā 01.01.2012.
31.01.2013. likums / LV, 36 (4842), 20.02.2013. / Stājas spēkā 21.02.2013.
19.06.2014. likums / LV, 123 (5183), 27.06.2014. / Stājas spēkā 28.06.2014.
08.10.2015. likums / LV, 208 (5526), 23.10.2015. / Stājas spēkā 06.11.2015.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par pašvaldībām

I NODAĻA VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Šis likums reglamentē Latvijas pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldību kompetenci, domes un tās institūciju, kā arī domes priekšsēdētāja tiesības un pienākumus, pašvaldību attiecības ar Ministru kabinetu un ministrijām, kā arī pašvaldību savstarpējo attiecību vispārīgos noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

2. pants. *(Izslēgts ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

3. pants. Vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības — domes — un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

(Otrā daļa izslēgta ar 17.07.2008. likumu.)

Darba valoda pašvaldības domē [turpmāk — dome] un tās izveidotajās institūcijās un iestādēs ir latviešu valoda.
(13.11.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.10.1998., 06.06.2002., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

4. pants. Realizējot vietējo pārvaldi, pašvaldības likumā noteiktajos ietvaros ir publisko tiesību subjekts, bet privāttiesību jomā pašvaldībām ir juridiskās personas tiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.10.1998. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

5. pants. Pašvaldības savas kompetences un likuma ietvaros darbojas patstāvīgi.

Pašvaldība atbild par tās izveidoto institūciju darbību, ja likumos nav noteikts citādi.

Deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildē pašvaldība pārstāv Latvijas Republiku un ir Ministru kabineta padotībā.

Latvijas Republika atbild par attiecīgās deleģētās valsts pārvaldes funkcijas vai pārvaldes uzdevuma tiesisku un lietderīgu izpildi. Pašvaldību padotības veidu un saturu nosaka normatīvie akti.

Pašvaldību darbību šā likuma ietvaros pārrauga Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Valsts pārvaldes iestādēm un amatpersonām, kuras likumos paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā pārrauga pašvaldību darbības likumību un konstatē, ka pašvaldības dome, tās priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, kā arī citas pašvaldības institūcijas nepilda vai pārkāpj Satversmi, likumus, Ministru kabineta noteikumus vai arī nepilda tiesas spriedumus, ir pienākums par to ziņot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Pašvaldības domes priekšsēdētāja, viņa vietnieka, deputātu, pašvaldības administrācijas darbinieku, pašvaldības iestāžu vadītāju un citu pašvaldības amatpersonu un darbinieku atbildību nosaka atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumam.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008., 01.12.2009. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

II NODAĻA PAŠVALDĪBU KOMPETENCE

6. pants. Publisko tiesību jomā pašvaldību kompetencē ir:

- 1) šajā likumā noteiktās autonomās funkcijas (7.pants);
- 2) citos likumos noteiktās autonomās funkcijas (8.pants);
- 3) deleģētās valsts pārvaldes funkcijas, kuru izpilde šajā likumā noteiktajā kārtībā nodota attiecīgajai pašvaldībai (9.pants);
- 4) citu pašvaldību kompetencē ietilpstošās funkcijas, kuru izpilde šajā likumā noteiktajā kārtībā nodota attiecīgajai pašvaldībai (10.pants);
- 5) pārvaldes uzdevumi, kuru izpildi valsts pārvaldes iestādes šajā likumā noteiktajā kārtībā uzdevušas pašvaldībām (11.pants);
- 6) autonomās funkcijas, kas tiek īstenotas kā brīvprātīgās iniciatīvas (12.pants).

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

7. pants. Šā likuma 15.pantā noteiktās pašvaldību autonomās funkcijas pildāmas kārtībā, kāda paredzēta attiecīgajos likumos un Ministru kabineta noteikumos.

Šā likuma 15.pantā paredzēto autonomo funkciju izpildi organizē un par to atbild pašvaldības. Šo funkciju izpilde tiek finansēta no attiecīgās pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi.

Nododot pašvaldībām jaunas šā likuma 15.pantā paredzētās autonomās funkcijas, kas saistītas ar izdevumu palielināšanos, likumā, kas nosaka šo funkciju izpildes kārtību, vienlaikus jānosaka pašvaldībām jauni ienākumu avoti.
(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

8. pants. Ar likumu pašvaldībām var uzdot pildīt autonomās funkcijas, kas nav paredzētas šajā likumā, vienlaikus attiecīgajā likumā nosakot papildu finansēšanas avotus, ja funkciju izpilde saistīta ar izdevumu palielināšanos.

Šajā pantā minēto funkciju izpildi organizē un par to atbild pašvaldības.
(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

9. pants. Valsts pārvaldes iestādes, ja tas paredzēts likumos vai Ministru kabineta noteikumos, var pilnvarot pašvaldības pildīt atsevišķas valsts pārvaldes iestāžu funkcijas, nosakot to izpildes kārtību un uzraugot šo funkciju izpildi.

Nododot valsts pārvaldes iestāžu funkciju izpildi pašvaldībām, vienlaikus tām nododami līdzekļi, kas paredzēti attiecīgo valsts pārvaldes iestāžu budžetā šo funkciju veikšanai.

Pašvaldībām nodoto valsts pārvaldes iestāžu funkciju izpildi organizē attiecīgā pašvaldība, bet par to izpildi ir atbildīga valsts pārvaldes iestāde, kas šīs funkcijas nodevusi pašvaldībai.

10. pants. Pašvaldības pēc savstarpējas vienošanās var nodot cita citai atsevišķu to kompetencē esošo funkciju izpildi. Lēmumu par funkciju izpildes nodošanu pieņem attiecīgās pašvaldības dome. Pamatojoties uz šo lēmumu, tiek noslēgts rakstveida līgums, kurā paredzēti funkciju izpildes finansēšanas avoti.

Par šā panta pirmajā daļā minēto funkciju izpildi ir atbildīga un to izpildi uzrauga tā dome, kurai ar likumu uzdots pildīt šīs funkcijas.

Citām pašvaldībām nevar deleģēt funkcijas, kas ir attiecīgās domes ekskluzīvajā kompetencē un noteiktas šā likuma 21.pantā, kā arī šā likuma 9.pantā noteiktajā kārtībā pašvaldībām nodotās funkcijas.

(Ceturtnā daļa izslēgta ar 17.07.2008. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

11. pants. Ministru kabinets likumā paredzētajos gadījumos un Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var deleģēt pašvaldībai atsevišķu pārvaldes uzdevumu.

Deleģējot pārvaldes uzdevumu, Ministru kabinets nodrošina pašvaldībai finanšu līdzekļus, kas nepieciešami šā uzdevuma izpildei.

Ja pašvaldība piekrīt, tā var veikt uzdevumu par saviem līdzekļiem.
(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

12. pants. Pašvaldības attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tas nav Saeimas, Ministru kabineta, ministriju, citu valsts pārvaldes iestāžu, tiesas vai citu pašvaldību kompetencē vai arī ja šāda darbība nav aizliegta ar likumu.

13. pants. Valsts pārvaldes iestādēm nav tiesību uzdot pašvaldībām pildīt tādas funkcijas un uzdevumus, kuru finansēšana nav nodrošināta.

Ja, pieņemot likumus vai Ministru kabineta lēmumus, netiek ievēroti šā likuma 8. un 11.panta noteikumi, kas attiecas uz pašvaldību pagaidu funkciju un tām uzdodamo vienreizējo uzdevumu finansēšanu, pašvaldības likumā noteiktajā kārtībā var ierosināt attiecīgo likumu vai Ministru kabineta lēmumu atcelt un prasīt atlīdzināt izdevumus, kas

radušies pašvaldībām, pildot attiecīgās funkcijas vai uzdevumus.

14. pants. Pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības:

- 1) veidot pašvaldību iestādes, dibināt biedrības vai nodibinājumus, kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās;
- 2) iegūt un atsavināt kustamo un nekustamo mantu, privatizēt pašvaldību īpašuma objektus, slēgt darījumus, kā arī veikt citas privāttiesiska rakstura darbības;
- 3) ieviest vietējās nodevas un noteikt to apmērus, lemt par nodokļu likmēm un atbrīvošanu no nodokļu maksāšanas;
- 4) iesniegt prasības tiesā un sūdzības administratīvajās iestādēs;
- 5) saņemt informāciju no valsts iestādēm.

Lai izpildītu savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir pienākums:

- 1) izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju un teritorijas plānojuma administratīvo pārraudzību;
- 2) izstrādāt un apstiprināt pašvaldības budžetu;
- 3) racionāli un lietderīgi apsaimniekot pašvaldības kustamo un nekustamo mantu;
- 4) iekasēt nodokļus un nodevas;
- 5) atbilstoši paredzētajām saistībām realizēt valsts investīciju programmā iekļautos projektus;
- 6) atbilstoši apstiprinātajam pašvaldības budžetam racionāli un lietderīgi izlietot pašvaldības finanšu līdzekļus;
- 7) sniegt Ministru kabinetam un ministriem informāciju jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās pašvaldības darbību;
- 8) uzkrāt, izmantot un saglabāt līdz nodošanai valsts arhīvā dokumentus, kas radušies pašvaldību darbībā.

Savu funkciju izpildes nodrošināšanai likumā noteiktajos gadījumos pašvaldības izdod saistošus noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 05.02.1997., 13.11.1997., 21.12.2000. un 17.02.2005. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

15. pants. Pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas:

- 1) organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;
- 2) gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);
- 3) noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi, ja likumos nav noteikts citādi;
- 4) gādāt par iedzīvotāju izglītību (iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšana pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā; pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs; organizatoriska un finansiāla palīdzība ārpuskolas mācību un audzināšanas iestādēm un izglītības atbalsta iestādēm u.c.);
- 5) rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību

(organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.);

6) nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu;

7) nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi) (sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītni u.c.);

8) gādāt par aizgādību, aizbildību, adopciju un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzību;

9) sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā;

10) sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu;

11) izsniegt atļaujas un licences komercdarbībai, ja tas paredzēts likumos;

12) piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, apkarot žūpību un netiklību;

13) saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību;

14) nodrošināt savas administratīvās teritorijas būvniecības procesa tiesiskumu;

15) veikt civiltāvokļa aktu reģistrāciju;

16) savākt un sniegt valsts statistikai nepieciešamās ziņas;

17) veikt nepieciešamos pasākumus domes vēlēšanās;

18) piedalīties civiltās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā;

19) organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus;

20) *(izslēgts ar 17.07.2008. likumu);*

21) organizēt pedagoģisko darbinieku tālākizglītību un izglītības metodisko darbu;

22) veikt attiecīgajā administratīvajā teritorijā dzīvojošo bērnu uzskaiti;

23) īstenot bērnu tiesību aizsardzību attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

(Otrā daļa izslēgta ar 17.07.2008. likumu.)

Starptautiskajos līgumos, likumos vai Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos un kārtībā atsevišķu autonomo funkciju īstenošanā un finansēšanā piedalās valsts.

No katras autonomās funkcijas izrietošu pārvaldes uzdevumu pašvaldība var deleģēt privātpersonai vai citai publiskai personai. Pārvaldes uzdevuma deleģēšanas kārtību, veidus un ierobežojumus nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums.

(13.11.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.1998., 09.12.1999., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

16. pants.

(Izslēgts ar 13.11.1997. likumu, kas stājas spēkā 26.11.1997.)

17. pants.

(Izslēgts ar 13.11.1997. likumu, kas stājas spēkā 26.11.1997.)

17.¹ pants. Ministru kabinets Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā var slēgt ar atsevišķām pašvaldībām publisko tiesību līgumu par atsevišķu valsts pārvaldes funkcijās ietilpstošu uzdevumu izpildi.
(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

17.² pants. Galvaspilsēta Rīga papildus šā likuma 15.pantā noteiktajām funkcijām pastāvīgi veic šādas valsts un pašvaldības dalītas atbildības galvaspilsētas funkcijas:

1) sniedz atbalstu centrālo valsts institūciju, ārzemju diplomātisko pārstāvniecību un konsulātu iestāžu, kā arī starptautisko organizāciju darbībai nepieciešamo apstākļu nodrošināšanā;

2) nodrošina apstākļus ārvalstu delegāciju uzņemšanai un ar to saistīto pašvaldībai piederošo nacionālās reprezentācijas objektu uzturēšanu;

3) piedalās valsts un starptautiskas nozīmes vēstures objektu, nacionālās nozīmes kultūrvēsturisko objektu, kā arī kultūras infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā;

4) piedalās valsts nozīmes sakaru sistēmu un transporta infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

III NODAĻA DOME

(Nodaļas nosaukums 21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

18. pants. Domi veido vēlēti deputāti.

Domē ievēlējamo deputātu skaitu nosaka Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likums.

Domes deputātu tiesības un pienākumus nosaka šis likums un Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums.

Par piedalīšanos domes un komiteju sēdēs un par citu deputāta pienākumu pildīšanu domes deputāti saņem atlīdzību.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

19. pants. Jaunievēlētās domes pirmo sēdi sasauc republikas pilsētas vai novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā noteiktajā termiņā. Ar jaunievēlētās domes pirmo sēdi izbeidzas iepriekšējās domes pilnvaras.

Vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs līdz domes priekšsēdētāja ievēlēšanai vada sēdi un paraksta domes lēmumu par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu.

Domes priekšsēdētāju ievēlē no attiecīgās domes deputātiem. Ikvienam domes deputātam ir tiesības izvirzīt kandidatūru domes priekšsēdētāja amatam.

Domes priekšsēdētājs ir ievēlēts, ja kandidāts saņēmis vairāk nekā pusi no ievēlēto domes deputātu balsīm.

Ja neviens no kandidātiem nesaņem nepieciešamo balsu vairākumu pirmajā kārtā, tiek rīkota atkārtota balsošana par tiem diviem kandidātiem, kuri saņēmuši visvairāk balsu. Ievēlēts ir tas kandidāts, kurš saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu. Ja arī otrajā kārtā neviens no kandidātiem nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu vairākumu, tiek rīkota balsošana par to kandidātu, kurš otrajā kārtā saņēmis vairāk balsu.

Ja neviens no kandidātiem trešajā kārtā nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu, tiek rīkotas jaunas domes priekšsēdētāja vēlēšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 31.01.2013.

likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

20. pants. Pēc domes priekšsēdētāja ievēlēšanas no attiecīgās domes deputātiem ievēlē priekšsēdētāja vietnieku un pastāvīgās komitejas. Domes priekšsēdētājam var būt vairāki vietnieki.

Dome priekšsēdētāja vietnieku ievēlē ar klātesošo domes deputātu balsu vairākumu, ievērojot šā likuma 19.panta piektās un sestās daļas noteikumus.

(Trešā un ceturtā daļa izslēgta ar 08.06.1995. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

21. pants. Dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā, turklāt tikai dome var:

- 1) apstiprināt pašvaldības nolikumu;
- 2) apstiprināt pašvaldības budžetu, budžeta grozījumus un pārskatus par budžeta izpildi, kā arī saimniecisko un gada publisko pārskatu;
- 3) apstiprināt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu;
- 4) lemt par attiecīgās administratīvās teritorijas likvidēšanu, tās robežu grozīšanu vai nosaukuma maiņu;
- 5) apstiprināt pašvaldības ekonomiskās un sociālās attīstības un apkārtējās vides aizsardzības perspektīvās programmas;
- 6) apstiprināt pašvaldības teritoriālo dalījumu un tā pārvaldes struktūru;
- 7) noteikt pilsētas, novada vai pagasta simboliku, saskaņojot to ar Latvijas valsts heraldikas komisiju;
- 8) izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības iestādes, pašvaldības kapitālsabiedrības, biedrības un nodibinājumus, apstiprināt pašvaldības iestāžu nolikumus;
- 9) iecelt amatā un atbrīvot no amata pašvaldības iestāžu vadītājus, kā arī citas amatpersonas likumā un pašvaldības nolikumā paredzētajos gadījumos;
- 10) ievēlēt vai atlaist (atbrīvot no pienākumiem) domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, pastāvīgo komiteju locekļus un revīzijas komisijas locekļus;
- 11) iecelt amatā un atbrīvot no amata izpilddirektoru;
- 12) noteikt atlīdzību par deputāta pienākumu pildīšanu, kā arī šīs atlīdzības izmaksāšanas un ar deputāta darbību saistīto izdevumu atlīdzināšanas kārtību;
- 13) noteikt domes priekšsēdētāja, viņa vietnieka, vietējās pašvaldības administrācijas darbinieku, pašvaldības iestāžu vadītāju un citu pašvaldības amatpersonu un darbinieku atlīdzību;
- 14) noteikt, ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem, maksu par:
  - a) pašvaldības zemes, cita nekustamā un kustamā īpašuma lietošanu (iznomāšanu),
  - b) pašvaldības dzīvojamā un nedzīvojamā fonda īri (nomu),
  - c) pašvaldības ūdensvada un kanalizācijas lietošanu,
  - d) pašvaldības piegādāto siltumenerģiju,
  - e) sadzīves atkritumu savākšanu,

- f) licenču (atļauju) izsniegšanu,
  - g) citiem pakalpojumiem;
- 15) pieņemt saistošus noteikumus par pašvaldības nodevu ieviešanu un likumā noteiktajos gadījumos noteikt nodokļu apmērus;
- 16) apstiprināt saistošus noteikumus un noteikt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu;
- 17) lemt par pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu, ieķīlāšanu vai privatizēšanu, kā arī par nekustamās mantas iegūšanu pašvaldības īpašumā;
- 18) *(izslēgts ar 17.06.2010. likumu);*
- 19) noteikt kārtību, kādā veicami darījumi ar pašvaldības kustamo mantu, kā arī kārtību, kādā notiek dāvinājumu un novēlējumu pieņemšana un pārzināšana, aizdevumu, aizņēmumu un citu ekonomisko saistību uzņemšanās pašvaldības vārdā;
- 20) piešķirt nosaukumus ielām, parkiem un laukumiem, kā arī pārdēvēt tos;
- 21) apturēt un atcelt pašvaldības iestāžu vadītāju lēmumus;
- 22) atcelt domes priekšsēdētāja rīkojumus;
- 23) lemt par kārtību, kādā izpildāmas šā likuma 15.pantā minētās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi;
- 24) ievēlēt pašvaldības pārstāvjus un locekļus pašvaldības vai valsts komitejās, komisijās, valdēs un darba grupās;
- 25) pieņemt Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā lēmumus, kas saistīti ar vēlēšanu un tautas nobalsošanas organizēšanu;
- 26) ievēlēt un atbrīvot (atcelt) bāriņtiesu priekšsēdētājus un locekļus;
- 27) pieņemt lēmumus citos likumā paredzētajos gadījumos.

Domes darbībai un lēmumiem jābūt maksimāli lietderīgiem.

Šā panta pirmās daļas 9., 18., 21., 24. un 27.punktā minēto jautājumu izskatīšanu Rīgas Dome var deleģēt Rīgas Domes izveidotai pašvaldības institūcijai.

Pašvaldības kapitālsabiedrības izveidošanu, pārvaldi, reorganizāciju un likvidāciju regulē Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un Komerclikums. Pašvaldības biedrību un nodibinājumu izveidošanu, pārvaldi, reorganizāciju un likvidāciju regulē Biedrību un nodibinājumu likums.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 05.02.1997., 13.11.1997., 05.02.1998., 14.10.1998., 09.12.1999., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 17.06.2010. un 08.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 06.11.2015.)

IV NODAĻA DOMES DARBA ORGANIZĀCIJA

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

22. pants. Domes darbs notiek sēdēs un pastāvīgajās komitejās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

23. pants. Domes darba organizāciju nosaka attiecīgās pašvaldības nolikums, kas izstrādāts saskaņā ar šo likumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

24. pants. Pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības pārvaldes organizāciju, lēmumu pieņemšanas kārtību, iedzīvotāju tiesības un pienākumus vietējā pārvaldē, kā arī citus pašvaldības darba organizācijas jautājumus.

Pašvaldības nolikumā nosaka:

- 1) pašvaldības teritoriālo dalījumu;
- 2) pašvaldības administrācijas struktūru;
- 3) domes komitejas, to skaitlisko sastāvu, kompetenci un darba organizāciju;
- 4) domes un tās komiteju darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu;
- 5) pašvaldības lēmumu projektu sagatavošanas kārtību un līgumu noslēgšanas procedūru;
- 6) kārtību, kādā privātpersonas var iepazīties ar pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem, noslēgtajiem līgumiem un domes sēžu protokoliem;
- 7) pašvaldības administrācijas izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanas kārtību;
- 8) kārtību, kādā pašvaldības institūcijās pieņem apmeklētājus un izskata iesniegumus;
- 9) kārtību, kādā pašvaldības amatpersonas rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem;
- 10) kārtību, kādā domes priekšsēdētāja nomaņas gadījumā organizē lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam;
- 11) kārtību, kādā rīko publisko apspriešanu;
- 12) citus jautājumus, kuri attiecas uz domes vai administrācijas darbu un saskaņā ar šo likumu jānosaka pašvaldības nolikumā.

Pašvaldības nolikums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā parakstīšanas, ja tajā nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks. Pēc pašvaldības nolikuma pieņemšanas tam jābūt brīvi pieejamam pašvaldības domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs, kā arī publicētam pašvaldības mājaslapā internetā. Pašvaldības nolikumu triju dienu laikā pēc tā parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai zināšanai.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008., 17.06.2010. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

25. pants. Domes darbu vada tās priekšsēdētājs. Domes priekšsēdētāja vietnieks aizvieto domes priekšsēdētāju viņa prombūtnes laikā, kā arī pilda pienākumus, ko uzdevis domes priekšsēdētājs vai kas noteikti attiecīgās pašvaldības nolikumā.

Ja domes priekšsēdētājs ir atlaists vai atkāpies no amata pienākumu pildīšanas, domes priekšsēdētāja vietnieks pilda domes priekšsēdētāja pienākumus līdz jauna domes priekšsēdētāja ievēlēšanai.

Domes lēmumu izpildi nodrošina domes ievēlētas vai ieceltas amatpersonas, pašvaldības iestādes un to darbinieki, kā arī kapitālsabiedrības. Domes organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācijas darbinieki.

Domes nomaņas gadījumā pašvaldības administrācijas darbinieku darba attiecības netiek pārtrauktas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

26. pants. Dome lēmumus pieņem sēdēs.

Domes sēdes ir atklātas, ja likumos nav noteikts citādi.

Domes lēmumi un domes sēžu protokoli ir publiski pieejami. Domes lēmumus publicē pašvaldības mājaslapā internetā ne vēlāk kā trešajā darbdienā pēc to parakstīšanas dienas. Pieejamību domes lēmumiem un domes sēžu protokoliem nodrošina, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

27. pants. Domes kārtējās sēdes sasauc priekšsēdētājs ne retāk kā reizi mēnesī, nosakot sēdes norises laiku, vietu un izsludinot darba kārtību.

Domes deputātiem par kārtējās sēdes norises laiku, vietu un darba kārtību tiek paziņots pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.

Paziņojums par domes kārtējās sēdes norises laiku, vietu un darba kārtību ne vēlāk kā trīs dienas pirms kārtējās sēdes izliekams redzamā vietā domes ēkā vai pie tās un publicē pašvaldības mājaslapā internetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

28. pants. Domes ārkārtas sēdes sasauc priekšsēdētājs pēc savas iniciatīvas. Domes priekšsēdētājam ir pienākums sasaukt ārkārtas sēdi, ja to pieprasa:

- 1) vismaz viena trešdaļa deputātu;
- 2) *(izslēgts ar 21.12.2000. likumu);*
- 3) vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs;
- 4) Ministru kabinets.

Iesniegumā par ārkārtas sēdes sasaukšanu jānorāda sēdes darba kārtība, un tam jāpievieno domes lēmuma projekts.

Sasaucot domes ārkārtas sēdi, priekšsēdētājs nosaka sēdes norises laiku, vietu un izsludina darba kārtību.

Domes ārkārtas sēdes sasaukamas ne vēlāk kā triju dienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas, izņemot šā likuma 49. un 65.pantā paredzētos gadījumus.

Ja ārkārtas sēdi sasaukt pieprasa Ministru kabinets vai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, iesniegumā par ārkārtas sēdes sasaukšanu norādītā sēdes darba kārtība netiek grozīta. Ja pašvaldības domes priekšsēdētājs pēc Ministru kabineta vai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pieprasījuma nav sasaucis ārkārtas sēdi, Ministru kabinets vai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs var atkārtoti pieprasīt sasaukt ārkārtas sēdi, nosakot šīs sēdes darba kārtību, norises vietu un laiku.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 30.10.1997., 09.12.1999., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

28.¹ pants. Ja domes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks ir aizkavēti pildīt savus pienākumus un nepieciešams nodrošināt pašvaldības darba nepārtrauktību, vismaz viena trešdaļa domes deputātu var ierosināt sasaukt ārkārtas sēdi. Šādu ārkārtas sēdi sasauc deputāts, kurš pirmais parakstījis iesniegumu par ārkārtas sēdes sasaukšanu, viņš arī vada šo sēdi. Uz iesniegumu par ārkārtas sēdes sasaukšanu un ārkārtas sēdes sasaukšanas procedūru attiecināmi arī šā likuma 28.panta otrās, trešās un ceturtais daļas noteikumi.

Sēdes vadītājam ir pienākums informēt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru par ārkārtas sēdes norises vietu un laiku.

Ārkārtas sēde noturama šajā likumā noteiktajā kārtībā. Šajā sēdē pieņemtos lēmumus paraksta sēdes vadītājs.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005., 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

29. pants. Domes sēdi vada domes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

30. pants. Domes lēmumu projektiem, atzinumiem par tiem un izziņas materiāliem jābūt pieejamiem visiem domes deputātiem ne vēlāk kā trīs darbdienu pirms kārtējās sēdes un ne vēlāk kā trīs stundas pirms ārkārtas sēdes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

31. pants. Domes var apspriest tikai tos jautājumus, kas iekļauti izsludinātajā sēdes darba kārtībā. Izņēmumi pieļaujami vienīgi tad, ja tam piekrīt ne mazāk kā divas trešdaļas no klātesošajiem domes deputātiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

32. pants. Apspriežamos jautājumus dome izskata izsludinātajā darba kārtībā norādītajā secībā. Šo secību var grozīt ar domes lēmumu.

Ārkārtas sēdes darba kārtību dome nedrīkst grozīt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

33. pants. Domes sēdē izskata lēmumu projektus, kurus iesniedz:

- 1) domes priekšsēdētājs;
- 2) domes komitejas;
- 3) domes deputāti;
- 4) ārkārtas sēdes ierosinātājs;
- 5) šā likuma 69.¹ panta pirmajā daļā minētās pārvaldes vadītājs.

Lēmumu projekti iesniedzami domes priekšsēdētājam.

Lēmumu projektu iesniegšanu reglamentē pašvaldības nolikums, kurā jāparedz kārtība, kādā lēmumu projekti izskatāmi domes pastāvīgajās komitejās un saskaņojami ar pašvaldības iestādēm vai to darbiniekiem.

Domes priekšsēdētājs, saņemot lēmuma projektu, nosaka komiteju, kurā tas izskatāms.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

34. pants. Domes sēde var notikt, ja tajā piedalās vairāk nekā puse no domes deputātiem. Ja domes deputāts sēdes laikā atrodas citā vietā un veselības stāvokļa vai komandējuma dēļ nevar ierasties domes sēdes norises vietā, domes priekšsēdētājs var noteikt, ka domes sēdes norisē tiek izmantota videokonference (attēla un skaņas pārraide reālajā laikā), ja šāda iespēja ir noteikta pašvaldības nolikumā un klātneesošais domes deputāts ir reģistrējies dalībai domes sēdē pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.

Domes deputāts uzskatāms par klātesošu domes sēdē un ir tiesīgs piedalīties balsošanā, neatrodoties sēdes norises vietā, ja viņam ir nodrošināta tehniska iespēja piedalīties sēdē ar videokonferences palīdzību un ir nodrošināta elektroniskā balsošana tiešsaistē. Neatrodoties sēdes norises vietā, deputāts nevar piedalīties šā likuma 40.panta ceturtajā daļā paredzētajos balsojumos.

Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā puse no klātesošajiem domes deputātiem un ja likumā nav paredzēts citādi.

Ja par lēmuma projektu nav saņemts nepieciešamais balsu skaits, lēmuma projekts ir noraidīts. Šādā gadījumā lēmuma projektu var iesniegt domei atkārtotai izskatīšanai, ievērojot šā likuma 33.panta noteikumus.

(08.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.11.2015.)

35. pants. Ja uz domes kārtējo sēdi nav ieradies šā likuma 34.pantā minētais domes deputātu skaits, šajā sēdē paredzēto jautājumu izskatīšanai domes priekšsēdētājs ne agrāk kā pēc septiņām un ne vēlāk kā pēc četrpadsmit dienām sasauc atkārtotu sēdi, ja nepieciešams, papildinot sēdes darba kārtību.

Ja uz domes atkārtotu sēdi nav ieradies šā likuma 34.pantā minētais domes deputātu skaits, domes priekšsēdētājs informē par to atbildīgo ministru triju dienu laikā pēc dienas, kurā vajadzēja notikt atkārtotai sēdei, kā arī paziņo domes nākamās sēdes dienu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

36. pants. Ja uz domes ārkārtas sēdi nav ieradies vairāk nekā puse no visiem domes deputātiem, šajā sēdē paredzēto jautājumu izskatīšanai domes priekšsēdētājs ne vēlāk kā nākamajā dienā sasauc atkārtotu ārkārtas sēdi, negrozot sēdes darba kārtību.

Ja uz domes atkārtotu ārkārtas sēdi nav ieradies šā likuma 34.pantā minētais domes deputātu skaits, domes priekšsēdētājs informē par to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru šā likuma 35. panta otrajā daļā noteiktajā termiņā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 30.10.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

37. pants. Domes sēdes gaitu protokolē. Domes sēdes ieraksta audioformātā, kuru ievieto pašvaldības domes mājaslapā internetā.

Protokolā ieraksta:

- 1) kur, kurā gadā, mēnesī, dienā un stundā sēde sasaukta, īpaši norāda, ja tā ir ārkārtas sēde;
- 2) kad sēdi atklāj un slēdz;
- 3) sēdes darba kārtību;
- 4) sēdes vadītāja un pašvaldības administrācijas darbinieka — sēdes protokolētāja vārdu un uzvārdu;
- 5) sēdē piedalījušos un klāt neesošo deputātu vārdu un uzvārdu;
- 6) sēdē klāt neesošo deputātu neierašanās iemeslu;
- 7) to personu vārdu un uzvārdu, kurām sēdē dots vārds;
- 8) iesniegtos priekšlikumus, pieprasījumus, kā arī sēdes vadītāja rīkojumus;
- 9) pieņemtos lēmumus, norādot, ar cik balsīm lēmums pieņemts;
- 10) kuri deputāti balsu par, kuri pret attiecīgo lēmumu un kuri atturējušies no balsošanas;
- 11) to deputātu vārdu un uzvārdu, kuri, pildot likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts un pašvaldību amatpersonu darbā" paredzētos lēmumu pieņemšanas ierobežojumus, nav piedalījušies attiecīgā lēmuma pieņemšanā;
- 12) *(izslēgts ar 31.01.2013. likumu).*

Ja kāds no domes deputātiem nepiekrīt ierakstam protokolā, viņam nākamajā domes kārtējā sēdē ir tiesības prasīt

ieraksta precizēšanu.

Protokolu paraksta sēdes vadītājs un pašvaldības administrācijas darbinieks — sēdes protokolētājs. Protokolu paraksta ne vēlāk kā piektajā darb dienā pēc sēdes, norādot parakstīšanas datumu.

Domes pieņemtos lēmumus paraksta sēdes vadītājs.

Ja domes sēdē tiek pieņemts administratīvais akts, lēmums un balsojums par to tiek norādīts protokolā un protokolam pievieno administratīvo aktu, kurš sagatavots atbilstoši Administratīvā procesa likuma noteikumiem.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008., 17.06.2010. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

38.pants. Pašvaldības domes priekšsēdētāja, viņa vietnieka, deputāta, izpilddirektora un viņa vietnieka, kā arī pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja un viņa vietnieka komercdarbības, ienākumu gūšanas, amatu savienošanas un to ierobežojumu izpildes kārtību, darbu pildīšanas, kā arī ar tiem saistītos citus ierobežojumus un pienākumus nosaka likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā".

Papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem amatu savienošanas ierobežojumiem pašvaldības domes deputāts nedrīkst:

- 1) ieņemt izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka, pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja un viņa vietnieka amatu;
- 2) ieņemt attiecīgās pašvaldības administrācijā amatu, kura pienākumos ietilpst:
  - a) domes lēmumu projektu sagatavošana,
  - b) domes lēmumu tiesiskuma un lietderības pārbaude,
  - c) kontrole un uzraudzība pār domes pieņemto lēmumu izpildi,
  - d) padomu un konsultāciju sniegšana pašvaldības amatpersonām;
- 3) tieši vai pastarpināti sniegt pašvaldībai pakalpojumus šīs daļas 2.punktā minētajos jautājumos;
- 4) ieņemt attiecīgās pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa vietnieka amatu, izņemot iestādē, kas realizē šā likuma 15.panta pirmās daļas 4., 5. un 6.punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas;
- 5) ieņemt valdes locekļa amatu attiecīgās pašvaldības kapitālsabiedrībā, kapitālsabiedrībā, kurā pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā ar citām pašvaldībām pārsniedz 50 procentus, un kapitālsabiedrībā, kurā vienas vai vairāku pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, izņemot kapitālsabiedrību, kas realizē no šā likuma 15.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas izrietošu pārvaldes uzdevumu.

Pašvaldības domes priekšsēdētājs papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem institūcijas vadītāja pienākumiem nodrošina, ka tiek ievēroti šā panta otrās daļas noteikumi.

(31.01.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.02.2013. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.07.2013. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

39. pants.

(Izslēgts ar 23.05.1996. likumu, kas stājas spēkā 01.06.1996.)

40. pants. Balsošana domes sēdēs ir atklāta un vārdiska.

(Otrā daļa izslēgta ar 31.01.2013. likumu)

(Trešā daļa izslēgta ar 31.01.2013. likumu)

Par pašvaldības domes priekšsēdētāja, domes priekšsēdētāja vietnieka, izpilddirektora, izpilddirektora vietnieka,

pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja vai pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja vietnieka amatam izvirzītajām kandidatūrām balso ar vēlēšanu zīmēm vienlaikus par katram amatam izvirzītajiem kandidātiem.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

41. pants. Pašvaldības dome pieņem:

- 1) ārējos normatīvos aktus (saistošie noteikumi);
- 2) iekšējos normatīvos aktus (noteikumi, nolikumi, instrukcijas);
- 3) individuālos aktus (administratīvie akti un citi pārvaldes lēmumi);
- 4) citus lēmumus.

Pašvaldības lēmumiem jāatbilst Satversmei, šim likumam un citiem likumiem, kā arī Ministru kabineta noteikumiem.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

42. pants. Domes lēmumiem, kuru izpilde ir saistīta ar izdevumiem, jābūt nodrošinātiem ar pašvaldības materiālu un finanšu resursiem.

Nelikumīgu domes lēmumu rezultātā nodarītie zaudējumi jāatlīdzina no pašvaldības budžeta.

Domes priekšsēdētājs par domes lēmumu lietderību un tiesiskumu atbild kā koleģiālas institūcijas loceklis.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2001., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Trešā daļa stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

43. pants. Dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, šādos jautājumos:

- 1) par republikas pilsētas vai novada teritorijas apbūvi;
- 2) par publiskā lietošanā esošo mežu un ūdeņu, kā arī par republikas pilsētas vai novada īpaši aizsargājamo dabas un kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu;
- 3) par tirdzniecību publiskajās vietās, kā arī par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības laika un vietas ierobežojumiem;
- 4) par sabiedrisko kārtību;
- 5) par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu;
- 6) par sanitārās tīrības uzturēšanu un īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas (gājēju ietves, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvji, caurtekas vai zālāji līdz brauktuves malai) kopšanu;
- 7) par reklāmas materiālu, izkārtņu, sludinājumu un citu informatīvo materiālu izvietošanu publiskās vietās;
- 8) par sabiedriskā transporta lietošanu;
- 9) par republikas pilsētas vai novada teritorijas labiekārtošanu, zaļumstādījumu uzturēšanu un aizsardzību;
- 10) par mājdzīvnieku uzturēšanu;
- 11) par republikas pilsētas vai novada pašvaldības inženierkomunikāciju un transporta infrastruktūras aizsardzību;
- 12) par dzīvojamo māju (dzīvokļu) pārveidošanu par nedzīvojamām mājām (nedzīvojamām telpām) atbilstoši

pašvaldības teritoriālās attīstības plānam;

13) par citiem likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētajiem jautājumiem.

Novada dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus arī par nezāļu apkarošanu, ķīmikāliju un minerālmēslu lietošanu un glabāšanu un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu.

Dome var pieņemt saistošos noteikumus arī, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi.

Pildot deleģētās valsts pārvaldes funkcijas un pārvaldes uzdevumus, dome var pieņemt saistošos noteikumus tikai tad, ja tas paredzēts likumā vai Ministru kabineta noteikumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 05.02.1998., 09.12.1999., 15.06.2000., 21.12.2000., 05.06.2003., 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

43.¹ pants. Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kurā sniegts īss projekta satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, administratīvajām procedūrām un konsultācijām ar privātpersonām.

Izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, paskaidrojuma rakstā neiekļauj informāciju par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu.

Paskaidrojuma rakstu nepievieno saistošo noteikumu projektam par pašvaldības budžeta apstiprināšanu, kā arī saistošo noteikumu projektam, ar kuru tiek apstiprināts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums.

Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā, bet ne vēlāk kā šā likuma 30.pantā noteiktajos termiņos, izņemot šā likuma 31.pantā paredzēto gadījumu, publicē pašvaldības mājaslapā internetā, kā arī nodrošina to pieejamību pašvaldības domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

(17.06.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

44. pants. Republikas pilsētas dome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, šādos jautājumos:

- 1) par pasākumiem, kas veicami, lai novērstu epidēmiju un epizootiju izplatīšanos;
- 2) par sabiedrisko kārtību stihisku nelaimju gadījumos vai citos ārkārtējos apstākļos, par pasākumiem to seku novēršanai;
- 3) par pilsētas īpaši aizsargājamo dabas objektu, kā arī kultūras pieminekļu aizsardzību;
- 4) par citiem likumos un Ministru kabineta noteikumos paredzētajiem jautājumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997. un 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

45. pants. Spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Dome saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā mēneša laikā no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu.

Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par pieņemto saistošo noteikumu tiesiskumu vai pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts, pašvaldība publicē pieņemtos saistošos noteikumus.

Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precīzē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un

publicē precizētos saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus. Saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Republikas pilsētas domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada domes saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" vai vietējā laikrakstā, vai bezmaksas izdevumā. Novada dome pieņem saistošos noteikumus, kuros nosaka saistošo noteikumu publicēšanas vietu. Saistošos noteikumus, kuros noteikta saistošo noteikumu publicēšanas vieta, publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Novada dome saistošo noteikumu publicēšanas vietu maina ne biežāk kā reizi gadā.

Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas šā panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš.

Pašvaldības saistošos noteikumus pēc to stāšanās spēkā publicē pašvaldības mājaslapā internetā. Novada domes saistošo noteikumu pieejamību nodrošina arī novada domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs.

(Anotā daļa izslēgta ar 31.01.2013. likumu)

(17.07.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.06.2010., 16.12.2010., 31.01.2013. un 08.10.2015. likumu, kas stājas spēkā 06.11.2015. Sk. Pārejas noteikumu 34. punktu)

45.¹ pants. Šā likuma 45.panta otrās, trešās, ceturtās, piektās, sestās, septītās un astotās daļas noteikumi nav attiecināmi uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem teritorijas plānošanas jautājumos, kuri stājas spēkā saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma noteikumiem.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi attiecībā uz panta papildināšanu ar vārdiem "sestās, septītās un astotās" stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

46. pants. Pašvaldība patstāvīgi izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Saistošie noteikumi par pašvaldības budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem stājas spēkā nākamajā dienā pēc to parakstīšanas, ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks, tiem jābūt brīvi pieejamiem pašvaldības domes ēkā un pagasta vai pilsētas pārvaldēs, un tie publicējami pašvaldības mājaslapā internetā.

Saistošos noteikumus par pašvaldības budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem pašvaldība triju dienu laikā rakstveidā vai elektroniskā veidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai zināšanai.

Uz saistošajiem noteikumiem par pašvaldības budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem nav attiecināmi šā likuma 45.panta otrās, trešās, ceturtās, piektās, sestās, septītās un astotās daļas noteikumi.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008., 17.06.2010. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

47. pants. Pašvaldības administratīvos aktus var pieņemt dome, ja likums neparedz citu kārtību.

Domes izdotos administratīvos aktus var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

Pašvaldības administrācijas izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt pašvaldības ietvaros.

Likumā noteiktajos gadījumos administratīvos aktus apstrīd tajā tiešās pārvaldes iestādē, kuras padotībā ir pašvaldība, pildot attiecīgo deleģēto valsts pārvaldes funkciju vai pārvaldes uzdevumu.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

48. pants. Domes lēmumi priekšsēdētājam jāparaksta piecu darbdienu laikā no to pieņemšanas dienas.

Ja domes priekšsēdētājs atsakās šajā termiņā lēmumus parakstīt, viņam ir pienākums sasaukt domes ārkārtas sēdi, kurā attiecīgais lēmums tiek atkārtoti izskatīts.

Tiesības neparakstīt domes lēmumus un šā jautājuma atkārtotai izskatīšanai sasaukt domes ārkārtas sēdi ir tikai domes priekšsēdētājam. Šīs tiesības domes priekšsēdētājs nevar izmantot attiecībā uz domes lēmumu, ar kuru tiek

atcelts domes priekšsēdētāja rīkojums vai arī ar kuru domes priekšsēdētājs tiek atbrīvots no amata šā likuma 65.pantā noteiktajā kārtībā.

Par šā panta trešajā daļā noteikto tiesību izmantošanu domes priekšsēdētāju nevar saukt pie atbildības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

49. pants. Nelikumīgu domes izdoto saistošo noteikumu vai citu normatīvo aktu vai to atsevišķu punktu darbību, izņemot šā likuma 47.panta kārtībā pieņemto lēmumu darbību, ar motivētu rīkojumu aptur vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Rīkojumā jānorāda konkrēto saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta punkti, kuri atceļami kā nelikumīgi, vai jānorāda, ka atceļami saistošie noteikumi vai cits normatīvais akts kopumā. Rīkojums triju dienu laikā pēc tā izdošanas publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un nosūtāms attiecīgās domes priekšsēdētājam, kas ir atbildīgs par tā izpildi.

Domes priekšsēdētājam divu nedēļu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas jāsasauca domes ārkārtas sēde, kurā jāizskata jautājums par attiecīgo saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu atcelšanu. Domes ārkārtas sēdes laiks un norises vieta laikus jāpaziņo vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.

Ja dome nepieņem lēmumu par attiecīgo saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu atcelšanu, tai triju mēnešu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas jāiesniedz Satversmes tiesā pieteikums par ministra rīkojuma atcelšanu. Šajā gadījumā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums par domes saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu darbības apturēšanu saglabā savu spēku līdz Satversmes tiesas sprieduma pasludināšanai.

Domei nav tiesību iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, ja tā divu mēnešu laikā no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinuma saņemšanas dienas nav izpildījusi šā likuma 45.panta ceturtajā daļā noteikto pienākumu pieņemt lēmumu, kurā sniegts pamatojums, kāpēc dome nepiekrīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā norādītajam.

Ja dome vai tās priekšsēdētājs nepilda šā panta otrās vai trešās daļas noteikumus, nelikumīgie saistošie noteikumi vai cits normatīvais akts vai to atsevišķs punkts atzīstams par spēku zaudējušu. Par to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs paziņo oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(30.10.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008., 17.06.2010., 16.12.2010. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

V NODAĻA PASTĀVĪGĀS KOMITEJAS

50. pants. Dome no domes deputātiem ievēlē pastāvīgās komitejas, kuras:

- 1) sagatavo jautājumus izskatīšanai domes sēdē;
- 2) sniedz atzinumus jautājumos, kas ir komitejas kompetencē;
- 3) pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā kontrolē pašvaldības iestāžu darbu;
- 4) izskata pašvaldības iestāžu budžeta projektus un iesniedz tos finanšu komitejai;
- 5) apstiprina un kontrolē pašvaldības iestāžu izdevumu tāmes;
- 6) veic citus pienākumus atbilstoši pašvaldības nolikumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

51. pants. Pašvaldība izveido finanšu komiteju un sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju. Novada pašvaldība var izveidot teritoriālo komiteju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

52. pants. Ja ne mazāk kā viena ceturtdaļa no attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrētajiem iedzīvotājiem ir ārvalstnieki un bezvalstnieki, vietējā pašvaldības dome var izveidot ārvalstnieku un bezvalstnieku lietu komiteju.

Citas pastāvīgās komitejas vietējā pašvaldības dome izveido atbilstoši pašvaldības nolikumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

53. pants. Pēc ārvalstnieku un bezvalstnieku lietu komitejas priekšlikuma vietējā pašvaldības dome nosaka, kādu jautājumu izskatīšanā komiteju sēdēs pieaicināmi ārvalstnieki un bezvalstnieki.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

54. pants. Katras politiskās partijas vai vēlētāju apvienības pārstāvju skaitu komitejā nosaka iespēju robežās proporcionāli no katras politiskās partijas vai vēlētāju apvienības ievēlēto deputātu skaitam.

Komitejas locekļu skaits nedrīkst būt mazāks par trijiem. Komitejas locekļu skaits nedrīkst pārsniegt pusi no domes deputātu kopskaita, izņemot finanšu komiteju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi pirmajā daļā stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

55. pants. Katram deputātam jābūt vismaz vienas domes komitejas loceklim.

Komitejas loceklis var izbeigt savu darbību komitejā tikai tad, ja dome pieņēmusi lēmumu par viņa atbrīvošanu no pienākumu pildīšanas pēc minētā komitejas locekļa rakstveida iesnieguma saņemšanas.

Ja pilnvaru laikā kāds no deputātiem tiek atbrīvots no darbības komitejā, attiecīgās politiskās partijas vai vēlētāju apvienības deputāti var izvirzīt jaunu komitejas locekli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi trešajā daļā stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

56.pants. Komiteju sēdes ir atklātas.

Komitejas sēde var notikt, ja tajā piedalās vairāk nekā puse no komitejas locekļiem. Ja komitejas loceklis sēdes laikā atrodas citā vietā un veselības stāvokļa vai komandējuma dēļ nevar ierasties komitejas sēdes norises vietā, komitejas priekšsēdētājs var noteikt, ka komitejas sēdes norisē tiek izmantota videokonference (attēla un skaņas pārraide reālajā laikā), ja šāda iespēja ir noteikta pašvaldības nolikumā un klātnesošais komitejas loceklis ir reģistrējies dalībai komitejas sēdē pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.

Komitejas loceklis uzskatāms par klātnesošu komitejas sēdē un ir tiesīgs piedalīties balsošanā, neatrodoties sēdes norises vietā, ja viņam ir nodrošināta tehniska iespēja piedalīties sēdē ar videokonferences palīdzību un ir nodrošināta elektroniskā balsošana tiešsaistē.

Lēmumu pieņem ar klātnesošo komitejas locekļu balsu vairākumu. Ja balsis sadalās līdzīgi, izšķirošā ir komitejas priekšsēdētāja balss.

Par komiteju sēžu laiku, vietu un darba kārtību visi attiecīgās domes deputāti tiek informēti pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.

Komiteju sēdes tiek protokolētas. Protokolu paraksta komitejas priekšsēdētājs un visi klātnesošie komitejas locekļi.

Komiteju organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācijas darbinieki.

(08.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.11.2015.)

57. pants. Pēc komitejas vai domes priekšsēdētāja vai vienas trešdaļas komitejas locekļu pieprasījuma tiek

sasauktas komitejas ārkārtas sēdes.

Ārkārtas sēdes sasauc 24 stundu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

58. pants. Komitejas priekšsēdētāju, izņemot finanšu komitejas priekšsēdētāju, no saviem locekļiem ievēlē, kā arī atbrīvo no pienākumu pildīšanas attiecīgā komiteja. Komitejas priekšsēdētājs un viņa vietnieks nedrīkst būt tās pašvaldības iestādes, pašvaldības kapitālsabiedrības vai to struktūrvienības vadītājs, kuras darbu saskaņā ar pašvaldības nolikumu kontrolē attiecīgā komiteja.

Komitejas priekšsēdētājs sagatavo, sasauc un vada komitejas sēdes un raugās, lai komitejas lēmumi būtu ierakstīti protokolā, kā arī kontrolē komitejas lēmumu izpildi.

Komitejas locekļiem ir tiesības iesniegt komitejas priekšsēdētājam jautājumus izskatīšanai komitejas sēdēs, un priekšsēdētāja pienākums ir par tiem informēt komitejas locekļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013. Grozījumi pirmās daļas otrajā teikumā stājas spēkā 01.07.2013. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

59. pants.

(Izslēgts ar 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

60. pants. Finanšu komiteju vada domes priekšsēdētājs.

Finanšu komiteja:

- 1) dod atzinumu par budžeta projektu;
- 2) dod atzinumu par budžeta grozījumiem, kā arī par prioritātēm līdzekļu sadalījumā, ja netiek izpildīta budžeta ieņēmumu daļa;
- 3) dod atzinumu par projektiem, kas saistīti ar finanšu resursu izlietošanu, kā arī par domes lēmumu projektiem, ja šo lēmumu izpilde saistīta ar budžetā neparedzētiem izdevumiem vai grozījumiem budžeta ieņēmumu daļā;
- 4) dod priekšlikumus par pašvaldības īpašuma apsaimniekošanu;
- 5) dod priekšlikumus un atzinumus par pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu;
- 6) *(izslēgts ar 13.11.1997. likumu);*
- 7) veic citus šā likuma 50.pantā un pašvaldības nolikumā noteiktos pienākumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

60.¹ pants. Novada pašvaldības dome pagasta vai pilsētas pārvaldes darbības koordinēšanai var izveidot teritoriālo komiteju.

Teritoriālā komiteja sagatavo izskatīšanai domes sēdē lēmumu projektus par:

- 1) jautājumiem, kas saistīti ar atsevišķu novada teritoriālo vienību pārvaldi;
- 2) pagastu vai pilsētu pārvalžu darbības jautājumiem, to skaitā finanšu un personāla politikas, kā arī materiāltehnikajiem jautājumiem;
- 3) novada teritoriālajās vienībās sniegto pašvaldības pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu;
- 4) jaunu pašvaldības struktūrvienību vai amata vietu izveidošanu pagastu vai pilsētu pārvaldēs;

5) pagastu vai pilsētu pārvalžu darbības gada plānu izstrādi;

6) citiem ar pagastu vai pilsētu pārvalžu darbību saistītiem jautājumiem.
(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

61. pants. Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai vai pašvaldības administratīvās teritorijas pārvaldīšanai domes no domes deputātiem un attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem var izveidot valdes, komisijas vai darba grupas. Lai sekmētu visas pašvaldības teritorijas ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, novada pašvaldības dome var izveidot novada valdi, kuru vada novada domes priekšsēdētājs un kurā ietilpst novada domes priekšsēdētāja vietnieki un visu domes pastāvīgo komiteju priekšsēdētāji. Valde atbilstoši pašvaldības nolikumam saskaņo komiteju viedokļus un sagatavo priekšlikumus novada domes lēmumu pieņemšanai.

Šo valžu, komisiju un darba grupu izveidošanas nepieciešamību nosaka atsevišķi likumi vai domes lēmumi, un darbam tajās var pieaicināt speciālistus, kuriem par darbu maksā no pašvaldības ieņēmumiem.

Valdes, komisijas un darba grupas darbojas saskaņā ar domes apstiprinātajiem nolikumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

61.¹ pants. Konsultatīvos nolūkos pēc pašvaldības iedzīvotāju, domes vai tās priekšsēdētāja iniciatīvas, pamatojoties uz domes lēmumu, var organizēt publisko apspriešanu par pašvaldības autonomās kompetences jautājumiem.

Publiskā apspriešana jārīko par:

- 1) pašvaldības administratīvās teritorijas robežas grozīšanu;
- 2) pašvaldības attīstības programmu un teritorijas plānojumu.

Publisko apspriešanu nerīko par pašvaldības budžetu, pašvaldības maksas pakalpojumu, nodokļu un nodevu likmēm, kā arī par pašvaldības amatpersonu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no tā.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

61.² pants. Publiskās apspriešanas ilgums nav mazāks par trim nedēļām.

Pašvaldības iedzīvotājiem un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem publiskās apspriešanas gaitā tiek garantēta ne vien apspriešanai nodotā dokumenta, bet arī visu ar šo dokumentu saistīto pašvaldības lēmumu pieejamība.

Katram ir tiesības mutvārdos un rakstveidā paust savu viedokli publiskās apspriešanas jautājumā.

Pašvaldībai ir pienākums apkopot paustos viedokļus un publicēt informatīvu ziņojumu (kopsavilkumu) par apspriešanas rezultātiem pašvaldības domes mājaslapā internetā un vietējā laikrakstā vai bezmaksas izdevumā.

Pašvaldībai ir pienākums publicēt domes pieņemto lēmumu, kurā izmantoti publiskās apspriešanas rezultāti, pašvaldības domes mājaslapā internetā un vietējā laikrakstā vai bezmaksas izdevumā.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

61.³ pants. Pašvaldības likumā noteiktajā kārtībā ir tiesīgas rīkot pašvaldības referendumu.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009. Pants stājas spēkā vienlaikus ar likumu par pašvaldību referendumiem. Sk. Pārejas noteikumu 23.punktu.)

VI NODAĻA DOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

62. pants. Domes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks pilnvaras iegūst ar ievēlēšanas brīdi. Domes priekšsēdētājs:

- 1) vada domes darbu, koordinē jautājumu izskatīšanu komitejās;
- 2) pārstāv pašvaldību attiecībās ar valsti un citām pašvaldībām;
- 3) bez īpaša pilnvarojuma pārstāv domes tiesā;
- 4) domes vārdā izdod pilnvaras, paraksta līgumus un citus juridiskos dokumentus;
- 5) vada finanšu komitejas darbu;
- 6) dod saistošus rīkojumus pašvaldības administrācijas darbiniekiem;
- 7) ierosina jautājumu izskatīšanu domē un komitejās;
- 8) sagatavo izskatīšanai domes sēdes valsts iestāžu amatpersonu iesniegumus;
- 9) atbild par tiesas spriedumu izpildi lietās, kurās viena no pusēm ir dome;
- 10) var ierosināt attiecīgajā administratīvajā teritorijā esošo vietējo valsts pārvaldes iestāžu vadītāju vai šo iestāžu amatpersonu atļaušanu no ieņemamā amata;
- 11) veic citus pienākumus, kas paredzēti likumos, Ministru kabineta lēmumos, attiecīgās pašvaldības nolikumā un domes lēmumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

63. pants. Domes priekšsēdētāja amats ir algots.

Dome var lemt par citu domes algotu amatu noteikšanu.

Domes priekšsēdētāja mēnešalgu un piemaksu apmēru nosaka dome.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

64. pants.

(Izslēgts ar 16.06.1998. likumu, kas stājas spēkā 10.07.1998.)

65. pants. Vietējās pašvaldības domes priekšsēdētāju var atbrīvot no amata, ja to pieprasa vismaz viena trešdaļa domes deputātu.

Ja domes priekšsēdētājs nepilda likumā vai attiecīgās pašvaldības nolikumā noteiktos pienākumus, domes lēmumus, tiesas spriedumus, neievēro likumus vai Ministru kabineta noteikumus, tiesības pieprasīt domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata ir vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.

Priekšsēdētājs ir atbrīvots no amata, ja par to nobalso vairāk nekā puse no ievēlēto domes deputātu kopskaita.

Gadījumos, kad saņemts priekšlikums par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata, priekšsēdētājam ir jāsasauca domes ārkārtas sēde ne vēlāk kā divu nedēļu laikā no priekšlikuma saņemšanas dienas, ja šajā laikā nav paredzēta domes kārtējā sēde. Ja domes priekšsēdētājs noteiktā laikā sēdi nav sasaucis, to dara priekšsēdētāja vietnieks.

Jautājuma izskatīšanu sēdē vada domes priekšsēdētāja vietnieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 30.10.1997., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008., 16.12.2010. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

66. pants. Domes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks var atkāpties no ieņemamā amata, rakstveidā paziņojot par to domei. Šādā gadījumā domes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks turpina pildīt savus pienākumus līdz nākamajai domes sēdei, kad viņa pilnvaras izbeidzas neatkarīgi no tā, vai šajā sēdē tiek ievēlēts jauns domes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

67. pants.

(Izslēgts no 01.07.2013. ar 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

VII NODAĻA PAŠVALDĪBAS ADMINISTRĀCIJA

(Nodaļas nosaukums 17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

68. pants. Pēc domes priekšsēdētāja priekšlikuma dome ieceļ izpilddirektoru, kas pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā ir atbildīgs par pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbu.

Izpilddirektors nodrošina pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darba nepārtrauktību domes nomaiņas gadījumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013. Grozījumi pirmajā daļā par otrā teikuma izslēgšanu stājas spēkā 01.07.2013. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

69. pants. Pašvaldības izpilddirektors:

- 1) organizē domes izdoto saistošo noteikumu un citu normatīvo aktu izpildi;
- 2) dod rīkojumus pašvaldības iestāžu vadītājiem;
- 3) sagatavo priekšlikumus domei par attiecīgās pašvaldības iestāžu nelikumīgu un nelietderīgu lēmumu atcelšanu;
- 4) ierosina domei iecelt amatā vai atbrīvot no amata pašvaldības iestāžu vadītājus, domes nolikumā noteiktajā kārtībā pieņemt darbā un atbrīvo no darba pašvaldības administrācijas darbiniekus;
- 5) iesniedz domei priekšlikumus par pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību izveidošanu, reorganizēšanu un likvidēšanu;
- 6) domes noteiktajā kārtībā un ietvaros rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem, slēdz saimnieciskus darījumus ar juridiskajām un fiziskajām personām;
- 7) organizē teritorijas attīstības programmas projekta, teritorijas plānojuma projekta un budžeta projekta izstrādāšanu, kā arī saimnieciskā un gada publiskā pārskata sagatavošanu;
- 8) veic citus pienākumus, kas paredzēti attiecīgās pašvaldības nolikumā un domes lēmumos.

(Otrā daļa izslēgta no 01.07.2013. ar 31.01.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

69.¹ pants. Lai nodrošinātu pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību novada pagastos un novada pilsētās, kurās neatrodas pašvaldības administratīvais centrs, pašvaldības dome izveido pagasta vai pilsētas pārvaldi.

Pagasta vai pilsētas pārvalde:

- 1) nodrošina pašvaldības kompetencē esošo izziņu izsniegšanu un sniedz informāciju par pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem;
- 2) pieņem valsts noteikto nodokļu un nodevu maksājumus, kuru iekasēšana ir uzdots pašvaldībai, kā arī novada domes noteikto nodevu maksājumus un maksājumus par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem;
- 3) nodrošina pašvaldības sociālo pabalstu izmaksas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā;
- 4) pieņem iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus no attiecīgajā teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem un tajā reģistrētajām juridiskajām personām, organizē atbildes sagatavošanu iesniedzējiem;
- 5) reģistrē civilstāvokļa aktus, atjauno un groza civilstāvokļa aktu reģistru un atkārtoti izsniedz laulības, dzimšanas vai miršanas apliecības likumā "Par civilstāvokļa aktiem" noteiktajā kārtībā;
- 6) nodrošina pieejamību informācijai par domes pieņemtajiem lēmumiem.

Pašvaldības dome var izveidot vienā novada pagastā vai novada pilsētā vairākas pagasta vai pilsētas pārvaldes. Ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra atļauju attiecīgās pašvaldības novada pilsētā un novada pagastā vai divos novada pagastos izveido kopīgu pagasta vai pilsētas pārvaldi.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

69.² pants. Pagasta vai pilsētas pārvaldi vada pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītājs (turpmāk — pārvaldes vadītājs). Pārvaldes vadītāja padotību nosaka pašvaldības nolikums.

Pārvaldes vadītājs:

- 1) atbild par pārvaldē ietilpstošo pašvaldības institūciju darba organizēšanu un pašvaldības struktūrvienību nolikumu apstiprināšanu novada pašvaldības domē, kā arī, ja tas paredzēts pašvaldības nolikumā, pieņem darbā un atlaiž no darba pārvaldes darbiniekus;
- 2) atbild par pārvaldē sniedzamo pašvaldības pakalpojumu un informācijas pieejamību un kvalitāti;
- 3) iesniedz izpilddirektoram tālākai virzīšanai ikgadējo pārvaldes funkcionēšanai nepieciešamo finanšu līdzekļu pieprasījumu;
- 4) noteiktās kompetences ietvaros rīkojas ar piešķirtajiem finanšu līdzekļiem un atbild par to izlietojumu;
- 5) veic citus attiecīgās pašvaldības nolikumā un domes lēmumos paredzētos pienākumus.

(Trešā daļa izslēgta no 01.07.2013. ar 31.01.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 33.punktu)

(17.07.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

VIII NODAĻA VIETĒJĀS PAŠVALDĪBAS FINANŠU UN SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS KONTROLE

(Nodaļas nosaukums 21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem kas izdarīti ar 17.02.2005. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

70. pants. Dome nodrošina finanšu revīziju veikšanu, lai:

- 1) kontrolētu pašvaldības finanšu līdzekļu izlietošanu atbilstoši apstiprinātajam budžetam un tāmēm;
- 2) pārbaudītu pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību vadītāju un amatpersonu finansiālās darbības

likumību un lietderību;

3) kontrolētu, vai pašvaldības finanšu līdzekļi, kustamā un nekustamā manta tiek apsaimniekota atbilstoši domes lēmumiem un iedzīvotāju interesēm.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

71. pants. Finanšu revīziju veikšanai, revīzijas pārskatu sagatavošanai un atzinuma sniegšanai par saimnieciskā gada pārskatu dome ne retāk kā reizi gadā uzaicina auditorfirmas vai zvērinātus revidentus, kuru darbu apmaksā no attiecīgās pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir tiesīga piesaistīt speciālistus pašvaldības ārkārtas finanšu revīzijas veikšanai.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005., 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

72. pants. Dome nodrošina gada publiskā pārskata sagatavošanu un ziņojuma par to publicēšanu.

Pašvaldības gada publiskais pārskats ietver informāciju par:

- 1) divos iepriekšējos gados izpildīto un kārtējam gadam pieņemto budžetu, tai skaitā par saistību un garantiju apjomiem;
- 2) pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu divos iepriekšējos gados;
- 3) pašvaldības kapitāla vērtību un paredzētajām tā izmaiņām;
- 4) iepriekšējos divos gados veiktajiem, kā arī kārtējā gadā plānotajiem pasākumiem teritorijas attīstības plāna īstenošanā, tai skaitā par:
  - a) publiskajām investīcijām infrastruktūrā pašvaldības administratīvajā teritorijā,
  - b) privātajām investīcijām pašvaldības administratīvajā teritorijā,
  - c) iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma apspriešanā un pilnveidošanā;
- 5) zvērināta revidenta atzinumiem par pašvaldības saimniecisko darbību, kā arī pašvaldības iepriekšējā gada saimniecisko pārskatu;
- 6) domes lēmumu par iepriekšējā saimnieciskā gada pārskatu;
- 7) Valsts kontroles revīzijas atzinumiem un domes veiktajiem pasākumiem atklāto trūkumu novēršanai;
- 8) pašvaldības līdzdalību sadarbības projektos;
- 9) veiktajiem pasākumiem pašvaldības vadības pilnveidošanai;
- 10) pasākumiem, lai veicinātu iedzīvotāju informētību par pašvaldības darbību un viņu iespējām piedalīties lēmumu apspriešanā.

Pašvaldības gada publiskajam pārskatam var pievienot arī citu informāciju.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

73. pants. Dome var izveidot revīzijas komisiju, kura darbojas saskaņā ar domes apstiprinātu nolikumu.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

74. pants. Valsts kontrole savas kompetences ietvaros uzrauga pašvaldību rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu. (21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

75. pants.

(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)

IX NODAĻA EKONOMISKAIS PAMATS

76. pants. Pašvaldību ekonomiskais pamats ir manta, tai skaitā finanšu resursi, kas veidojas no:

- 1) juridisko un fizisko personu nodokļu maksājumiem pašvaldības budžetā;
- 2) valsts budžeta dotācijām un mērķdotācijām;
- 3) kredītiem;
- 4) vietējām nodevām un citiem maksājumiem pašvaldības budžetā;
- 5) pašvaldības budžetā ieskaitāmajiem naudas sodiem;
- 6) ieņēmumiem no pašvaldības īpašuma apsaimniekošanas un pašvaldības iestāžu saimnieciskās darbības;
- 7) juridisko un fizisko personu brīvprātīgiem maksājumiem noteiktu mērķu sasniegšanai;
- 8) citiem ieņēmumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000. un 17.02.2005. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

77. pants. Pašvaldības īpašums ir nodalīts no valsts īpašuma un citu tiesību subjektu īpašuma. Pašvaldības pārvalda, lieto savu īpašumu un rīkojas ar to likumā noteiktajā kārtībā.

Pašvaldības īpašums izmantojams attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai, gan nododot to publiskā lietošanā (ceļi, ielas, laukumi, parki), gan veidojot iestādes un pašvaldības kapitālsabiedrības, kas nodrošina iedzīvotāju tiesības un sniedz tiem nepieciešamos pakalpojumus (pārvaldes iestādes, sociālās un veselības aprūpes, izglītības, kultūras, sporta un citas iestādes).

(Trešā daļa izslēgta ar 17.02.2005. likumu.)

To īpašuma daļu, kas nav nepieciešama iepriekšminētajiem nolūkiem, pašvaldība var izmantot, lai saimnieciskā kārtā gūtu ienākumus iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai vai arī lai likumā noteiktajā kārtībā to privatizētu vai atsavinātu.

Valsts, citu juridisko personu, kā arī fizisko personu mantiskie strīdi ar pašvaldībām izšķirami tiesā.

Ja pašvaldības amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi zaudējumus pašvaldībai, tai ir pienākums tos atlīdzināt.

Prasību tiesā par zaudējumu atlīdzināšanu var celt arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. Šajā gadījumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir atbrīvota no valsts nodevas samaksas, bet iegūtos līdzekļus ieskaita attiecīgās pašvaldības budžetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

78. pants. Vietējām pašvaldībām ir pirkuma tiesības, ja pašvaldību administratīvajā teritorijā tiek atsavināts nekustamais īpašums un tas nepieciešams, lai pildītu likumā noteiktās pašvaldību funkcijas, ievērojot teritorijas plānojumā atļauto (plānoto) teritorijas izmantošanu, tiesību aktus, attīstības plānošanas dokumentus un citus

dokumentus, kas pamato attiecīgā nekustamā īpašuma nepieciešamību pašvaldības funkciju īstenošanai.

Pirmpirkuma tiesības neattiecas uz:

- 1) nekustamo īpašumu, ko iegūst valsts;
- 2) nekustamo īpašumu, ko iegūst ārvalstis savu diplomātisko vai konsulāro iestāžu vajadzībām;
- 3) valsts un pašvaldību privatizējamiem objektiem;
- 4) ražošanas objektiem ar visiem to piederumiem;
- 5) nekustamo īpašumu, kas pāriet no vienas personas otrai bez atlīdzības vai maiņas ceļā;
- 6) nekustamo īpašumu, no kura atsavina domājamo daļu un kurš paliek pārdevēja un pircēja kopīpašumā;
- 7) nekustamo īpašumu, kurš tiek pārdots labprātīgā vai piespiedu izsolē;
- 8) nekustamo īpašumu, attiecībā uz kuru trešajām personām ir pirmpirkuma vai izpirkuma tiesības, kas dibinātas uz likuma, līguma vai testamenta;
- 9) dzīvokļa īpašumu, arī dzīvokli, kas iegūts īpašumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai.

Pašvaldība, kas ieguvusi nekustamo īpašumu uz pirmpirkuma tiesību pamata, piecu gadu laikā var pārdot to tikai atklātā izsolē.

Pirmpirkuma tiesību realizēšanas kārtību un termiņus nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.02.1997., 21.12.2000. un 17.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

79. pants. Pašvaldībām ir tiesības griezties Ministru kabinetā ar ierosinājumu par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu likumā noteiktajā kārtībā par labu attiecīgajai pašvaldībai, ja šis īpašums nepieciešams publiskai lietošanai, tas ir, ceļu, ielu, laukumu, ietvju, estakāžu, viaduktu, kā arī ostas piestātņu būvei. Īpašuma atsavināšanas kārtību nosaka atsevišķs likums.

80. pants. Pašvaldību budžetu sastādīšanu un finanšu pārvaldīšanu, kā arī pašvaldību tiesības savu ienākumu veidošanā nosaka atsevišķi likumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. likumu, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

X NODAĻA RAJONA PADOME

(Nodaļa izslēgta ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

XI NODAĻA PAŠVALDĪBAS UN MINISTRU KABINETS

86. pants. Ministru kabinets ar pašvaldībām saskaņo jautājumus, kas skar visu pašvaldību intereses:

- 1) likumprojektus un Ministru kabineta noteikumu projektus, kas attiecas uz pašvaldībām;
- 2) kārtējā saimnieciskajā gadā pašvaldībām piešķiramo dotāciju un mērķdotāciju apmērus;
- 3) pašvaldību finanšu resursu izlīdzināšanas kārtību, ja tā nav noteikta likumā;
- 4) *(izslēgts ar 05.02.1998. likumu);*

5) šā likuma 8.pantā paredzēto funkciju finansēšanas avotus;

6) citus pašvaldību darbības jautājumus, par kuriem Ministru kabinets katru gadu pirms saimnieciskā gada sākuma vienojas ar pašvaldībām.

Pašvaldības saskaņošanas procesā pārstāv pašvaldību biedrība, kas izveidota atbilstoši šā likuma 96.panta prasībām.

Ministru kabineta saskaņošanas procesā pārstāv attiecīgās nozares ministrs vai viņa pilnvarota persona.

Kārtību, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām šā panta pirmajā daļā minētos jautājumus, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 05.02.1998., 05.06.2003., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi otrajā daļā attiecībā uz vārdiem "pašvaldību biedrība" stājas spēkā 01.09.2009. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

87. pants. Jautājumi, kas skar atsevišķas pašvaldības intereses un nav izskatāmi šā likuma 86.panta kārtībā, tiek izskatīti Ministru kabinetā saskaņā ar Ministru kabineta kārtības rulli.

Šajos jautājumos attiecīgo pašvaldību pārstāv tās domes priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona.

(08.06.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

88. pants. Sarunu rezultāti par šā likuma 86.pantā minētajiem jautājumiem tiek noformēti protokola veidā.

Ministru kabinets, nosūtot Saeimai likumprojektu, kas attiecas uz pašvaldībām, tam pievieno Ministru kabineta komitejas sēdes protokola izrakstu, kurā fiksēti ar pašvaldībām saskaņotie jautājumi un domstarpības.

Sarunu protokols par domstarpībām jautājumos, kas ietilpst Ministru kabineta vai ministriju kompetencē, izskatāms Ministru kabinetā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995. likumu, kas stājas spēkā 06.07.1995.)

89. pants. Ja Ministru kabineta noteikumi vai citi normatīvie akti, kas reglamentē pašvaldību darbību, ir pretrunā ar Satversmi, šo likumu vai citiem likumiem, pašvaldības var likumā noteiktajā kārtībā ierosināt to atcelšanu.

90. pants. Priekšlikumus par grozījumiem likumos pašvaldību biedrības vai atsevišķas pašvaldības iesniedz Ministru kabinetam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi otrajā daļā attiecībā uz vārdiem "pašvaldību biedrība" stājas spēkā 01.09.2009. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

XII NODAĻA DOMES UN TĀS PRIEKŠSĒDĒTĀJA ATLAIŠANA

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

91. pants. Saeima var atlaist domi, ja tā:

1) atkārtoti nepilda vai pārkāpj Satversmi, likumus, Ministru kabineta noteikumus vai arī nepilda tiesas spriedumus;

2) atkārtoti pieņem lēmumus un veic darbības jautājumos, kas ir Saeimas, Ministru kabineta, ministriju, citu valsts pārvaldes iestāžu vai tiesas kompetencē;

3) divu mēnešu laikā pēc sanāksšanas uz pirmo sēdi vai pēc attiecīgo amatpersonu vai institūciju atkāpšanās

nav ievēlējusi domes priekšsēdētāju, viņa vietnieku vai pastāvīgās komitejas;

4) nav spējīga pieņemt lēmumus sakarā ar to, ka trīs sēdēs pēc kārtas nepedalās vairāk nekā puse no attiecīgās domes deputātu kopskaita.

(Otrā daļa izslēgta ar 21.12.2000. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

92. pants. Dome tiek atlaista ar likumu, kura projektu Saeimai iesniedz Ministru kabinets.

Likumprojektu par domes atlaišanu Ministru kabinets iesniedz pēc savas iniciatīvas vai pēc ģenerālprokurora priekšlikuma.

Saeima, pieņemot likumu par domes atlaišanu, pēc Ministru kabineta priekšlikuma ieceļ attiecīgajā administratīvajā teritorijā pagaidu administrāciju un nosaka, kādā termiņā jānotiek jaunām domes vēlēšanām. Ja līdz kārtējam domes vēlēšanām ir palikuši mazāk nekā 15 mēneši, jaunas domes vēlēšanas nenotiek.

Pagaidu administrācija pilda likumos paredzētās domes funkcijas un darbojas līdz dienai, kad uz pirmo sēdi sanāk jaunievēlētā dome.

(Piektā daļa izslēgta ar 21.12.2000. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

93. pants. Ja domes priekšsēdētājs nepilda likumos noteiktos pienākumus, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pēc tam, kad ir saņemts attiecīgā domes priekšsēdētāja paskaidrojums, ar motivētu rīkojumu var atstādināt viņu no amata pienākumu pildīšanas. Rīkojums triju dienu laikā pēc tā pieņemšanas publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Domes priekšsēdētājs uzskatāms par atstādinātu no amata pienākumu pildīšanas ar dienu, kad oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicēts vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums par domes priekšsēdētāja atstādināšanu no amata.

Domes priekšsēdētājam septiņu dienu laikā pēc tam, kad saņemts vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pieprasījums, ir pienākums sniegt rakstveida paskaidrojumu par pieļautajiem Satversmes, likumu un Ministru kabineta noteikumu pārkāpumiem vai arī par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem. Paskaidrojuma neiesniegšana noteiktā termiņā atzīstama par atteikšanos sniegt paskaidrojumu.

Domes priekšsēdētājam 30 dienu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma publicēšanas ir tiesības griezties tiesā ar iesniegumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu. Ja domes priekšsēdētājs nav izmantojis šīs tiesības, viņš pēc 30 dienu termiņa izbeigšanās uzskatāms par atlaistu. Ja tiesa noraida domes priekšsēdētāja iesniegumu, domes priekšsēdētājs uzskatāms par atlaistu ar dienu, kad stājas spēkā tiesas spriedums.

Ja ar tiesas spriedumu vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums tiek atcelts, domes priekšsēdētājs par laika posmu, kurā viņš bija atstādināts no amata pienākumu pildīšanas, saņem domes priekšsēdētāja mēnešalgu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.1995., 30.10.1997., 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005., 17.07.2008., 17.06.2010., 16.12.2010. un 31.01.2013. likumu, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

94. pants. Šā likuma 93.panta kārtībā no amata atlaisto domes priekšsēdētāju nevar atkārtoti ievēlēt par šā sasaukuma domes priekšsēdētāju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.11.1997., 21.12.2000., 17.02.2005. un 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

94.¹ pants. Ja pašvaldības dome vai citas pašvaldības institūcijas nepilda vai pārkāpj Satversmi, likumus, Ministru kabineta noteikumus vai arī nepilda tiesas spriedumus, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs var prasīt domes priekšsēdētājam paskaidrojumu.

Pašvaldības domes priekšsēdētājam 20 dienu laikā pēc tam, kad saņemts vides aizsardzības un reģionālās

attīstības ministra pieprasījums, ir pienākums sniegt rakstveida paskaidrojumu par domes vai citas pašvaldības institūcijas pieļautajiem Satversmes, likumu un Ministru kabineta noteikumu pārkāpumiem vai arī par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem.

(17.02.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

XIII NODAĻA PAŠVALDĪBU SADARBĪBA

95. pants. Lai risinātu uzdevumus, kuros ir ieinteresētas visas vai vairākas pašvaldības, tām ir tiesības sadarboties, kā arī dibināt pašvaldību biedrības vai iestāties šādās biedrībās.

Pašvaldību sadarbības līgumi slēdzami pašvaldības budžeta ietvaros, ja ir pieņemts attiecīgs domes lēmums vai arī to noslēgšanas kārtība paredzēta pašvaldības nolikumā.

Pašvaldības var veidot biedrības, kuru dibināšanas, reģistrācijas, darbības un likvidēšanas noteikumus nosaka šis likums un Biedrību un nodibinājumu likums.

Lēmumu par pašvaldību biedrības dibināšanu vai iestāšanos tajā, kā arī par izstāšanos no pašvaldību sabiedriskās organizācijas pieņem attiecīgās pašvaldības dome.

Pašvaldības to dibinātajās biedrībās pārstāv attiecīgās domes priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījumi pirmajā, trešajā, ceturtajā un piektajā daļā attiecībā uz pašvaldību biedrībām stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

96. pants. Pašvaldību biedrība, kurā likumā un tās statūtos noteiktajā kārtībā par biedriem ir iestājusies vairāk nekā puse no visām republikas pilsētu pašvaldībām, kā arī vairāk nekā puse no visām novadu pašvaldībām, ir tiesīga pārstāvēt pašvaldības to sarunās ar Ministru kabinetu.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

97. pants. Pašvaldības un to izveidotās biedrības var sadarboties ar citu valstu pašvaldībām un to apvienībām, ja šāda sadarbība nav pretrunā ar sadarbības valstu likumdošanas aktiem un atbilst šo valstu savstarpēji noslēgtajiem nolīgumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Grozījums attiecībā uz vārdu "biedrības" stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

98. pants. Pašvaldībām, kuru pārziņā nav nepieciešamo infrastruktūras objektu, ir pienākums slēgt līgumus ar citām pašvaldībām, lai nodrošinātu likumā paredzēto funkciju izpildi. Pašvaldību savstarpējo norēķinu kārtību nosaka Ministru kabinets.

(13.11.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 09.12.1999. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2000.)

99. pants. Kopīgu uzdevumu risināšanai pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var izveidot kopīgas iestādes. Šādas iestādes darbojas uz attiecīgo domju apstiprināta nolikuma pamata. Nolikums nosaka pašvaldību kopīgās iestādes (turpmāk — kopīgā iestāde) kompetenci, tās finansēšanas, uzraudzības, likvidēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek izstāšanās no kopīgās iestādes, un citus pašvaldību kopīgās iestādes darbības jautājumus.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

99.¹ pants. Kopīgās iestādes pārraudzību šo iestādi izveidojušās pašvaldības īsteno ar uzraudzības padomes starpniecību. Ja pašvaldības izveido vairākas kopīgās iestādes, to pārraudzībai var izveidot vienu uzraudzības padomi.

Uzraudzības padomes sastāvā ir vismaz trīs locekļi, bet ne mazāk par kopīgo iestādi veidojošo pašvaldību skaitu. Katra pašvaldība darbam uzraudzības padomē deleģē domes priekšsēdētāja vietnieku, kā arī pēc saviem ieskatiem — citas amatpersonas.

Kopīgās iestādes uzraudzības padomes darbu vada uzraudzības padomes priekšsēdētājs. Uzraudzības padomes priekšsēdētāja pienākumus pilda pēc iedzīvotāju skaita lielākās pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks, ja pašvaldības nevienojas citādi.

Uzraudzības padome darbojas saskaņā ar attiecīgo pašvaldību domju apstiprinātu nolikumu, kurā reglamentē uzraudzības padomes kompetenci un darbības kārtību, kā arī padomes priekšsēdētāja izraudzīšanās kārtību, padomes locekļu tiesības, pienākumus un aizvietošanas kārtību.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

99.² pants. Uzraudzības padome:

- 1) apstiprina kopīgās iestādes darbības plānu un gada budžetu;
- 2) nosaka kopīgās iestādes vadītāja mēnešalgu;
- 3) pieņem darbā un atbrīvo no darba, kā arī disciplināri soda kopīgās iestādes vadītāju;
- 4) novērtē kopīgās iestādes darbības rezultātus;
- 5) veic citus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

Uzraudzības padome ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju par kopīgās iestādes darbību.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

99.³ pants. Publisko un privāto tiesību jomā kopīgā iestāde darbojas attiecīgo publisko tiesību juridisko personu vārdā.

Kopīgajai iestādei īpašumā, valdījumā vai lietošanā var būt kustama manta. Nekustamais īpašums kopīgajai iestādei var būt valdījumā vai lietošanā.

Kopīgajai iestādei ir patstāvīgs budžets.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

99.⁴ pants. Ja pašvaldības nolikumā vai citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts kopīgās iestādes administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas pienākums, kopīgās iestādes administratīvos aktus un faktisko rīcību var pārsūdzēt tiesā.

Par kopīgās iestādes nodarītajiem zaudējumiem publisko vai privāto tiesību jomā atbild kopīgo iestādi veidojošās pašvaldības proporcionāli to skaitam, ja pašvaldības nevienojas citādi.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

100. pants. Sadarbības apvienība ir iestāde, kuru pašvaldības izveido, noslēdzot sadarbības līgumu. Lai noslēgtu sadarbības līgumu, katras pašvaldības dome pieņem lēmumu par sadarbības līguma noslēgšanu.

Sadarbības līgumā norāda:

- 1) sadarbības mērķi;
- 2) sadarbības formu;
- 3) katras pašvaldības finansiālo un mantisko līdzdalību kopīga mērķa sasniegšanā;
- 4) sadarbības padomes izveidošanas kārtību un kompetenci, ja attiecīgo pašvaldību domes šādas padomes izveidošanu uzskata par nepieciešamu;
- 5) sadarbības līguma izbeigšanas kārtību;

6) citus jautājumus, kurus attiecīgo pašvaldību domes uzskata par nepieciešamiem.

Sadarbības padome nevar pieņemt lēmumus, kas ir pašvaldības domes ekskluzīvā kompetencē.

(21.12.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.07.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

PĀREJAS NOTEIKUMI

1. Pagastu un pilsētu pašvaldības veic iedzīvotāju pastāvīgās dzīvesvietas reģistrāciju, līdz šo funkciju savā pārziņā pārņem Iekšlietu ministrija.

2. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

3. Visām iepriekšējās pašvaldības ieceltajām amatpersonām un visiem pašvaldības iestāžu un uzņēmumu darbiniekiem ir tiesības turpināt darba attiecības neatkarīgi no domes (padomes) nomaiņas. Pašvaldības lēmējinstīcijas nosaukuma maiņa nav pamats pašvaldības darbinieku atbrīvošanai no darba.

4. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

5. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

6. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

7. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

8. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

9. (Izslēgts ar 05.02.1998. likumu, kas stājas spēkā 04.03.1998.)

10. Ar šā likuma spēkā stāšanās dienu atzīt par spēku zaudējušiem šādus likumus:

1) "Par pilsētas pašvaldību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 25/26, 39, 42; 1992, 1); 1993, 7; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 33; 1994, 3);

2) "Par pagasta pašvaldību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 25/26, 39, 42; 1992, 1; 1993, 7; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 33; 1994, 3);

3) "Par rajona pašvaldību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 8/9; 1993, 7; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 33; 1994, 3);

4) "Par galvaspilsētas Rīgas pašvaldību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 26; 1993, 7; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 33; 1994, 3);

5) "Par papildinājumiem un grozījumiem dažos Latvijas Republikas likumos personālsastāva dokumentu saglabāšanas nodrošināšanai" otro, ceturto un piekto nodaļu (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 22/21).

11. Ar šā likuma spēkā stāšanās dienu atzīt par spēku zaudējušu Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmumu "Par "Nolikumu par rajona, pilsētas, pilsētas rajona un pagasta Tautas deputātu padomes revīzijas komisiju" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 6/7).

12. Ar šā likuma spēkā stāšanās dienu atzīt par spēku zaudējušiem šādus Latvijas Republikas Augstākās Padomes Prezidija lēmumus:

1) "Par Latvijas Republikas 1991. gada 24. aprīļa likuma "Par pilsētas pašvaldību" 30. panta piektās daļas un Latvijas Republikas 1991. gada 24. aprīļa likuma "Par pagasta pašvaldību" 30. panta piektās daļas piemērošanu" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 29/30);

2) "Par Latvijas Republikas likumu "Par pagasta pašvaldību", "Par pilsētas pašvaldību", "Par rajona pašvaldību" atsevišķu pantu piemērošanu" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 17);

3) "Par Latvijas Republikas 1992. gada 10. jūnija likuma "Par galvaspilsētas Rīgas pašvaldību" piemērošanu" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 29/31);

4) "Par Latvijas Republikas likumu "Par pagasta pašvaldību", "Par pilsētas pašvaldību", "Par rajona pašvaldību" un "Par galvaspilsētas Rīgas pašvaldību" atsevišķu pantu piemērošanu" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 18/19).

13. *(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)*

14. Jaunizveidotā rajona padome:

1) *(izslēgts ar 21.12.2000. likumu);*

2) turpina uzturēt rajona pašvaldības pārziņā esošās iestādes un pārziņāt rajona pašvaldības uzņēmumus, līdz tie tiek nodoti pagastu vai pilsētu pašvaldībām vai citiem tiesību subjektiem vai tiek reorganizēti. Ārstniecības, izglītības, kultūras, bērnu un sociālo iestāžu darbības pārtraukšana pieļaujama tikai tad, ja attiecīgie pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti citā iestādē vai citādā veidā;

3) nodrošina civilās aizsardzības sistēmas darbību, līdz šo funkciju pārņem valsts;

4) veic citos likumos rajonu pašvaldībām noteiktās funkcijas līdz grozījumu izdarīšanai attiecīgajos likumos, ja atbilstoši šā likuma 15.pantam attiecīgā funkcija nav nododama pagasta vai pilsētas pašvaldībai.

(13.11.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)

15. *(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)*

16. *(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)*

17. *(Izslēgts ar 21.12.2000. likumu, kas stājas spēkā 19.01.2001.)*

18. *(Izslēgts ar 16.06.1998. likumu, kas stājas spēkā 10.07.1998.)*

19. Grozījumi likuma 5.pantā, 20.panta pirmajā daļā (par revīzijas komisijas ievēlēšanu), 21.panta pirmās daļas 2.punktā (par gada publisko pārskatu), 26.panta piektajā daļā (par revīzijas komisijas lēmumu publisko pieejamību), 28.panta pirmās daļas 2.punktā, 33.panta pirmās daļas 2.punktā (par revīzijas komisijas lēmumu projektu iesniegšanu), 35.panta otrajā daļā (par revīzijas komisijas priekšsēdētāju), 36.panta otrajā daļā (par revīzijas komisijas priekšsēdētāju), 38.panta pirmajā daļā (par revīzijas komisijas locekļiem), 65.panta pirmās daļas 3.punktā, 69.panta pirmās daļas 7.punktā (par gada publisko pārskatu), VIII nodaļas nosaukumā un tekstā, 82.panta otrajā daļā (par gada publisko pārskatu), 82.¹ panta pirmās daļas 2.punktā (par gada publisko pārskatu), 85.¹ pantā, XII nodaļas nosaukumā (par revīzijas komisijas atļaušanu), 91.panta pirmajā un otrajā daļā (par revīzijas komisiju) un 92.panta pirmajā, otrajā un piektajā daļā (par revīzijas komisiju) stājas spēkā 2001.gada 11.martā.

(21.12.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.01.2001.)

20. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.janvārim piemērojami Ministru kabineta 1996.gada 24.decembra noteikumi nr.460 "Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar

pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(05.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.07.2003.)

21. Domes (padomes) līdz 2005.gada 1.septembrim pieņem pašvaldības nolikumu atbilstoši likuma 24.panta noteikumiem.

(17.02.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.03.2005.)

22. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.novembrim izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektus par nepieciešamajiem grozījumiem citos likumos, lai tos saskaņotu ar šo likumu. Ministru kabinets līdz 2012.gada 1.maijam izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektu par pašvaldību referendumiem.

(17.07.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.06.2010. un 15.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

23. Šā likuma 61.³ pants stājas spēkā vienlaikus ar likumu par pašvaldību referendumiem.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

24. Ja administratīvi teritoriālās reformas laikā rajona pašvaldības teritorijā izveido vienu novadu, tad attiecīgais novads nodrošina rajona padomes kompetences izpildi, ievērojot šajā likumā noteikto vietējo pašvaldību darba organizāciju.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009. Punkts stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

25. Ja administratīvi teritoriālās reformas laikā rajona pašvaldības teritorijā izveido divus novadus, tad rajona padome līdz 2009.gada 1.jūlijam turpina strādāt sastāvā, kāds bija pirms novadu izveidošanas.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009. Punkts stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

26. Gada laikā pēc jaunizveidotās novada domes pirmās sēdes novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus. Līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai ir spēkā novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību saistošie noteikumi, izņemot saistošos noteikumus teritorijas plānošanas jautājumos un saistošos noteikumus par pašvaldību budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

26.¹ Ja novada dome nav atcēlusi vai atzinusi par spēku zaudējušiem novadu veidojošo bijušo vietējo pašvaldību (pagastu, pilsētu) pieņemtos saistošos noteikumus, izņemot saistošos noteikumus teritorijas plānošanas jautājumos, šie saistošie noteikumi zaudē spēku 2010.gada 1.oktobrī.

(17.06.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

27. Rajonu pašvaldību saistošie noteikumi, izņemot saistošos noteikumus teritorijas plānošanas jautājumos un saistošos noteikumus par pašvaldību budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem, zaudē spēku 2009.gada 1.jūlijā.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

28. Pašvaldības, kurās pirms 2009.gada 1.jūlija ir izveidotas un darbojas kopīgās iestādes, nodrošina šo iestāžu darbības atbilstību šā likuma 99., 99.¹, 99.², 99.³ un 99.⁴ panta noteikumiem līdz 2009.gada 1.novembrim.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

29. 2009.gada vietējo pašvaldību vēlēšanās ievēlētās vietējo pašvaldību domes uz pirmo sēdi sanāk 2009.gada 1.jūlijā. Jaunievēlētās domes pirmo sēdi sasauc novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs.

(17.07.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009. Punkts stājas spēkā 01.09.2008. Sk. 17.07.2008. likuma spēkā stāšanās laiku nosakošo normu.)

30. Saskaņā ar šo likumu noteikto atlīdzību (amatalgū u.c.) 2009.gadā nosaka atbilstoši likumam "Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā".

(12.12.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

31. Pašvaldību saistošie noteikumi, kas izdoti saskaņā ar šā likuma 43.panta pirmās daļas 11.punkta redakciju un kas bija spēkā līdz 2010.gada 1.oktobrim, paliek spēkā arī pēc 2010.gada 1.oktobra, ja likumā noteiktajā kārtībā netiek lemts citādi.

(17.06.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2010.)

32. Pašvaldība ne vēlāk kā līdz 2015.gada 1.jūlijam nodrošina šā likuma 37.panta pirmajā daļā noteikto par domes sēžu ierakstīšanu audioformātā un ievietošanu domes mājaslapā internetā.

(31.01.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 28.06.2014.)

33. Šā likuma grozījumi par 38.panta izteikšanu jaunā redakcijā, 58.panta pirmās daļas otrā teikuma papildināšanu pēc vārda "priekšsēdētājs" ar vārdiem "un viņa vietnieks", kā arī šā likuma grozījumi par 67.panta, 68.panta pirmās daļas otrā teikuma, 69.panta otrās daļas un 69.² panta trešās daļas izslēgšanu stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā.

(31.01.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.02.2013.)

34. Novada dome izpilda šā likuma 45.panta piektajā daļā minēto prasību par saistošo noteikumu publicēšanas vietas noteikšanu līdz 2016.gada 30.jūnijam.

(08.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.11.2015.)

Likums stājas spēkā 1994.gada 9.jūnijā.

Likums Saeimā pieņemts 1994.gada 19.maijā.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētājs A. GORBUNOVŠ

Rīgā 1994.gada 24.maijā